

מִן יוֹמָךְ דִּישְׁלוּט סִיְהָרָא בְּעוֹד דְּשִׁמְשָׁא קַיִמָּא.
 אֵלָא, הֵן קָרְבוּ יַמְיֹד לְמוֹת קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ. יִתְכַנֵּישׁ
 שִׁמְשָׁא, וַיִּשְׁלוּט סִיְהָרָא. וְלֹא עוֹד, אֵלָא אִי אַנְתָּ
 תִּיעוֹל לְאַרְעָא, יִתְכַנֵּישׁ סִיְהָרָא מִקַּמָּךְ, וְלֹא יִשְׁלוּט.
 וְדָאֵי שׁוֹלְטָנוּתָא דְּסִיְהָרָא מָטָא, וְלֹא תִשְׁלוּט בְּעוֹד
 דְּאַנְתָּ קַיִמָּא בְּעַלְמָא.

קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְגו'. (דברים לא) וּמֵאֵי קֹאמֵר הֵנָּךְ שׁוֹכֵב
 עִם אֲבוֹתֶיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְגו'. וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא,
 דְּפָקִיד קֹדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לִיהוֹשֻׁעַ, אֵלָא לְמוֹשֶׁה.
 דְּאָמַר לִיָּה לְמוֹשֶׁה כָּל הָאֵי. דְּכַתִּיב, (דברים לא) וַעֲזָבֵנִי
 וַהֲפִיר אֶת בְּרִיתִי, וַחֲרָה אַפִּי בּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא. וְעַתָּה
 כְּתַבּוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלִמְדָהּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 שִׁימָה בְּפִיהֶם, אִי הָכִי מַהוּ וְאַצְנוּנוּ.

לשון הקודש

קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְגו'. וּמֵאֵי קֹאמֵר? הֵנָּךְ
 שׁוֹכֵב עִם אֲבוֹתֶיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְגו'. וְלֹא
 מִצְאָנוּ שְׁעוּדָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 יְהוֹשֻׁעַ, אֵלָא אֶת מוֹשֶׁה. שְׁאָמַר לוֹ לְמוֹשֶׁה
 כָּל זֶה, שְׁכַתּוּב (שם לא) וַעֲזָבֵנִי וַהֲפִיר אֶת
 בְּרִיתִי. וַחֲרָה אַפִּי בּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא. וְעַתָּה
 כְּתַבּוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלִמְדָהּ אֶת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימָה בְּפִיהֶם. אִם כֵּן, מַהוּ

וְאַצְנוּנוּ?

לְחַדֵּשׁ (לְחַלֵּשׁ) עוֹלָם? רְאִיתָ מִמְיֹד שְׁמֵשׁ
 עוֹבֵד לְלִבְנָה? רְאִיתָ מִמְיֹד שְׁתִּשְׁלַט
 הַלִּבְנָה בְּעוֹד שֶׁהַשְּׁמֵשׁ עוֹמֵד? אֵלָא – הֵן
 קָרְבוּ יַמְיֹד לְמוֹת קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ. יִתְכַנֵּם
 הַשְּׁמֵשׁ וְתִשְׁלַט הַלִּבְנָה. וְלֹא עוֹד, אֵלָא
 אִם אַתָּה תִּכְנֵם לְאַרְצָא, תִּתְכַנֵּם הַלִּבְנָה
 מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא תִשְׁלַט. וְדָאֵי שְׁשִׁלְטוֹן
 הַלִּבְנָה הִגִּיעַ, וְלֹא תִשְׁלַט בְּעוֹד שְׁאֵתָה
 קָם בְּעוֹלָם.

אֵלֶּא קָרָא אָמַר, הִנֵּךְ שׁוֹכֵב עִם אֲבוֹתֶיךָ, אָמַר לִיה
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה, אָפַּי עַל גַּב דְּאַנְתָּ
 תִּשְׁכּוֹב עִם אֲבֹהֶתְךָ, הָאֵ אַנְתָּ קִיּוּמָא תְּדִיר לְאַנְהָרָא
 לְסִיחָרָא. כְּמָה דְּשִׁמְשָׁא, דְּאָפַי עַל גַּב דְּאַתְּכִנִּישׁ, לֹא
 אַתְּכִנִּישׁ אֵלֶּא לְאַנְהָרָא לְסִיחָרָא. וּכְדִין אֲנֵהוּר
 לְסִיחָרָא, כִּד אַתְּכִנִּישׁ. וְעַל דָּא, הִנֵּךְ שׁוֹכֵב לְאַנְהָרָא,
 וְדָא הוּא וְאַצְוֵנוּ. וּכְדִין (ס"א אַתְּכִשָׁר) אַתְּכִשָׁר יְהוֹשֻׁעַ
 לְאַתְנֵהָרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, הִנֵּךְ שׁוֹכֵב עִם אֲבוֹתֶיךָ,
 לְאַנְהָרָא לִיהוֹשֻׁעַ, וְדָא הוּא וְצוֹ אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְחֻזְקָהוּ.
 וְצוֹ אֶת יְהוֹשֻׁעַ כְּלָהוּ לְאַנְהָרָא.

כִּי אַתָּה תָּבֵא, וּלְבַתֵּר תָּבִיא מַה בֵּין הָאֵ לְהָאֵי.
 אֵלֶּא חַד תָּבֵא, לְבִשְׂרָא לִיה דִּייעוּל לְאַרְעָא,
 וַיִּתְקַיֵּים בָּהּ. וְחַד תָּבִיא, לְבִשְׂרָא לִיה שְׁלִטְנוּתָא עַל
 יִשְׂרָאֵל, וְאַתְּכִשָׁר עַל קִיּוּמָא דְגֵרְמִיָּה, וְאַתְּכִשָׁר עַל
 שְׁלִטְנוּ דִּישְׂרָאֵל.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

יְהוֹשֻׁעַ לְהִיּוֹת מוֹאֵר, וְעַל זֶה כְּתוּב הִנֵּךְ
 שׁוֹכֵב עִם אֲבוֹתֶיךָ, לְהַאִיר לִיהוֹשֻׁעַ, וְזֶהוּ
 (דברים א) וְצוֹ אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְחֻזְקָהוּ. וְצוֹ אֶת
 יְהוֹשֻׁעַ, הַכֹּל כְּדִי לְהַאִיר.

כִּי אַתָּה תָּבֵא, וְאַחַר כֵּן תָּבִיא, מַה בֵּין
 זֶה לְזֶה? אֵלֶּא אַחַד תָּבֵא, לְבִשָׁר לֹא
 שׁוֹכֵב לְאַרְצָא וַיִּתְקַיֵּים בָּהּ. וְאַחַד תָּבִיא,
 לְבִשָׁר לֹא אֶת הַשְּׁלִטוֹן עַל יִשְׂרָאֵל,

אֵלֶּא הַכְּתוּב אָמַר, הִנֵּךְ שׁוֹכֵב עִם
 אֲבוֹתֶיךָ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְמִשָּׁה, אָפַי עַל גַּב שֶׁתִּשְׁכַּב עִם אֲבוֹתֶיךָ,
 הֲרִי אַתָּה תְּמִיד קוּם לְהַאִיר לְלִבְנָהּ, כְּמוֹ
 שֶׁהִשְׁמֵשׁ, שְׁאָפַי עַל גַּב שְׁמֵתְכֶנָּס, לֹא
 מִתְכַּנֵּס אֵלֶּא לְהַאִיר לְלִבְנָהּ, וְאִזּוּ מֵאִיר
 לְלִבְנָהּ כְּשִׁמְתְכֶנָּס. וְעַל זֶה הִנֵּךְ שׁוֹכֵב,
 לְהַאִיר, וְזֶהוּ וְאַצְוֵנוּ. וְאִזּוּ (הַכְּשֵׁר) הַתְּכִשָׁר

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (ישעיה כד) מִכַּנַּף הָאָרֶץ זְמִירַת שְׁמַעְנוּ
 צְבִי לְצַדִּיק וְגו', וְוִי לֹזֵן לְבְנֵי נִשְׂא, לְאִינוֹן דְּלֹא
 מִשְׁגָּחִין וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיחוֹן, וְלֹא
 מִסְתַּכְּלִין בְּקְדוּשָׁא עֲלָאָה, לְאַתְקַדְשָׁא בְּהַאי עֲלֵמָא,
 לְמַהוּי קְדִישִׁין בְּעֲלֵמָא דְאַתֵּי. מִכַּנַּף הָאָרֶץ, דָּא
 כְּסוּתָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. זְמִירַת שְׁמַעְנוּ, כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (איוב לה) נוֹתֵן זְמֵרוֹת בְּלִילָהּ, זְמִירוֹת תְּשַׁבְּחֵן
 דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, כְּמִי קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא בְּלִילָהּ.
 בְּלִילָהּ, בְּזִמְנָא דְאַיְהִי אֲזִדְמָנָא (דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא) (ס"א אֲזִדְוֹנָא
 דְשְׂכִיחָא) וְשְׂכִיחָא לְשַׁבְּחָא לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ
 הוּא (בְּלִילָהּ, בְּזִמְנָא דְאַיְהִי אֲזִדְוֹנָא) וּמִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקֵי
 בְּנֵי־דָעָן.

וְאַיְמַתִּי. מִפְּלָגוֹת לִילֵיא וְאֵילָךְ. וּכְדִין זְמִירַת
 שְׁמַעְנוּ (בְּלִילָהּ), תְּשַׁבְּחֵן. וּזְמִירוֹת, כְּמָה

לשון הקודש

שְׁמַעְנוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב לה) נָתַן זְמֵרוֹת
 בְּלִילָהּ. זְמֵרוֹת, תְּשַׁבְּחוֹת שֶׁל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִילָהּ.
 בְּלִילָהּ, בְּזִמְנָן שֶׁהִיא הַזְּמֵנָה (שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא) (מִדְּוֹגַת וּמְצוּיָה) וּמְצוּיָה לְשַׁבְּחָת אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן
 עֵדֵן.

וְאַיְמַתִּי? מִחֲצוֹת הַלֵּילָהּ וְאֵילָךְ. וְאֵז זְמֵרַת
 שְׁמַעְנוּ (בְּלִילָהּ), תְּשַׁבְּחוֹת. וּזְמִירוֹת, כְּמוֹ

וְהַתְּבַשֵּׂר עַל קִיּוּם שֶׁל עַצְמוֹ, וְהַתְּבַשֵּׂר
 עַל שְׁלֵטוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (ישעיה כד) מִכַּנַּף הָאָרֶץ
 זְמֵרַת שְׁמַעְנוּ צְבִי לְצַדִּיק וְגו'. אוֹי לְהֵם
 לְבְנֵי אָדָם, לְאוֹתָם שְׁלֹא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא
 מִשְׁתַּדְּלִים בְּכְבוֹד רַבּוֹנָם וְלֹא מִסְתַּכְּלִים
 בְּקְדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה לְהַתְּקַדֵּשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 לְהִיּוֹת קְדוּשִׁים בְּעוֹלָם הַבָּא. מִכַּנַּף
 הָאָרֶץ – זֶה כְּסוּת עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה. זְמֵרַת

דַּאתְּ אָמַר (ויקרא כה) לֹא תִזְמֹר. וּכְתִיב (ישעיה כה) זְמִיר
 עֲרִיצִים יַעֲנֶה, אַעֲקֹרֶנּוּ אֶמְתַּרְיִיחֻ כָּל אֵינֹן
 תְּקִיפִין, דְּהָא כִּד עָיִל לִילִיָּא, בְּמַה עֲרִיצִים גְּרַדִּינִי
 נִימוּסִין שְׂכִיחִין בְּעֶלְמָא, אֲזִלִּין וְשִׁיטָן בְּעֶלְמָא
 לְקַטְרָנָא. מִפְּלַגְוֵת לִילִיָּא וְאֵילָךְ, אֶתְעַר רִוְחָא חֲדָא
 וְאַעֲקַר לְכַלְהוּ מְאֵתְרִיחֻ, וְאַעֲבַר לוֹן דְּלֹא יִשְׁלַטוּן.
 זְמִירוֹת שְׁמַעְנֻ, תְּשַׁבְּחֻן דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּלִילִיָּא,
 וְכָל דָּא לְמַה. עָבִי לְצַדִּיק, לְאַזְדַּוּגָא בְּזוּוּגָא חֲדָא
 (לקודשא) דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, (דף קפ"ד ע"ב) וְלֹא תִקְדָּשָׁא
 בְּקְדוּשָׁה חֲדָא.

וְאֹמַר רְזִי לִי רְזִי לִי, דָּא הוּא רְזָא עֲלָאָה. דָּא
 הוּא רוּחַ קְדִישָׁא, אֲבָל אוּי לִי עַל דְּרָא,
 וְעַל עֶלְמָא. בּוּגְדִים בְּגָדוּ, דְּכַלְהוּ מְשַׁקְרָן בֵּיהּ.
 מְשַׁקְרָן בְּהוּ בְּגַרְמִיחֻ, וְלֹא דִי דְמְשַׁקְרָן בְּגַרְמִיחֻ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁמַעְנֻ, תְּשַׁבְּחוּת שֶׁל כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל
 בְּלִילָהּ. וְכָל זֶה לְמַה? עָבִי לְצַדִּיק, לְהַזְדַּוּג
 בְּזוּוּג אֶחָד (לְקוּדְשׁ) שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְלֹא תִקְדָּשׁ בְּקְדוּשָׁה אַחַת.

וְאֹמַר רְזִי לִי רְזִי לִי – זֶהוּ סוּד עֲלִיוֹן, זֶהוּ
 רוּחַ קְדוּשָׁה. אֲבָל, אוּי לִי – עַל הַדּוֹר וְעַל
 הָעוֹלָם. בּוּגְדִים בְּגָדוּ, שְׂפָלָם מְשַׁקְרִים
 בּוּ, מְשַׁקְרִים בְּהֵם בְּעַצְמָם. וְלֹא דִי
 שְׂמֻשְׁקָרִים בְּעַצְמָם (מִמַּשׁ), אֲלֵא אוֹתָם

שְׁנֵאמַר (ויקרא כה) לֹא תִזְמֹר. וּכְתוּב (ישעיה כה)
 זְמִיר עֲרִיצִים יַעֲנֶה, עֲקוּר מִמְּקוֹמָם שֶׁל
 כָּל אוֹתָם תְּקִיפִים. שְׂהַרִי כְּשֶׁנִּכְנַס
 הַלְּיָלָהּ, בְּמַה עֲרִיצִים מַחֲנוֹת מְזִיקִים
 שׁוֹמְרֵי הַחֲקִים מְצוּיִים בְּעוֹלָם, הוֹלְכִים
 וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם לְקַטְרָנָא. מַחֲצוֹת
 הַלְּיָלָהּ וְאֵילָךְ מִתְעוֹרְרַת רוּחַ אַחַת
 וְעוֹקְרַת אֶת כָּלָם מִמְּקוֹמוֹתֵיהֶם,
 וּמַעֲבִירָה אוֹתָם כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלַטוּ. זְמִיר

(מפ"ש), אֵלֶּא אֵינּוֹן בְּנִין דְּאוּלִּידוּ מִתְּשַׁקְרָן בְּהֵהוּא
שְׁקֵרָא דְלֵהוֹן, וְאַשְׁתַּכַּחוּ פְּגִימִין לְעִילָא וְתַתָּא.

בֵּינָן דְּאַסְתָּפַל יִשְׁעִיהוּ בְּהַאי, פְּגִישׁ לְאֵינּוֹן דְּחֵלִין
חַטָּאָה, וְאוּלִּיף לֹון אֶרַח קַדִּישָׁא לְאַתְקַדְשָׁא
בְּקִדּוּשָׁה דְּמִלְכָּא, וְלֹאשְׁתַּכַּחַא בְּנִיּוּהוּ קַדִּישִׁין. בֵּינָן
דְּאַתְקַדְשׁוּ אֵלִין, אֵינּוֹן בְּנִין דְּאוּלִּידוּ אֶקְרוּן עַל
שְׁמִיה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ח) הִנֵּה אָנֹכִי וְהִילָדִים
אֲשֶׁר נָתַן לִי יי' לְאוֹתוֹת וּלְמוֹפְתִים בְּיִשְׂרָאֵל, דְּפִרִישָׁן
מִשְׁאֵר עַמּוּן.

דְּבָר אַחַר מִכְּנַף הָאָרֶץ זְמִירַת שְׁמֵעֵנוּ, בְּשַׁעֲתָא
דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, וְאַרְוֹן קִיּוּמָא קַדִּישָׁא
קַמִּיּוּהוּ, שְׁמֵעוּ יִשְׂרָאֵל דְּמִסְטָרָא חַד דְּאַרְעָא, תְּשַׁבְּחוּן
וְחֵדוּ וְקַל מְזַמְרֵי עֵלְאֵי, דְּמְזַמְרֵי בְּאַרְעָא. כְּדִין צְבִי
לְצַדִּיק, תּוֹשְׁבַתָּא דְּמִשָּׁה הָהּ בְּהֵהוּא שַׁעֲתָא. דְּבַכָּל

לשון הקודש

וּלְמוֹפְתִים בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁפָרוּשִׁים מִשְׁאֵר
הָעַמִּים.

דְּבָר אַחַר מִכְּנַף הָאָרֶץ זְמִירַת שְׁמֵעֵנוּ –
בְּשַׁעָה שְׁנַכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְץ וְהָאָרְוֹן
הַקְדוּשׁ עוֹמֵד לְפָנֵיהֶם, שְׁמֵעוּ יִשְׂרָאֵל
שְׁמַעַד אַחַד שֶׁל הָאָרֶץ תְּשַׁבְּחוּת וְשַׁמְחָה
וְקוֹל מְזַמְרִים עֲלֵיוֹנִים שְׁמוֹמְרִים בְּאַרְץ,
וְאִז צְבִי לְצַדִּיק, תְּשַׁבְּחַת מִשָּׁה הָיְתָה
בְּאוֹתָהּ שַׁעָה. שְׁבַכָּל מְקוּם שְׁבוּ הָהּ

בְּנִים שִׁילְדוּ מִשְׁתַּקְרִים בְּאוֹתוֹ שְׁקֵר
שְׁלָהֶם, וְנִמְצְאוּ פְּגוּמִים לְמַעְלָה וּמַטָּה.

בֵּינָן שִׁישְׁעִיהוּ הַסְתַּפַּל בְּהָ, בְּנִם אֵת
אוֹתָם יִרְאֵי חַטָּא וְלִמַּד אוֹתָם דְּרַךְ
קְדוּשָׁה לְהִתְקַדֵּשׁ בְּקַדְשַׁת הַמְּלָךְ
וְלְהַמְצִיא בְּנֵיהֶם קְדוּשִׁים. בֵּינָן שְׁאַלְהָ
הִתְקַדְשׁוּ, אוֹתָם בְּנִים שִׁילְדוּ נְקִרְאוּ עַל
שְׁמוֹ. וְהוּ שְׁכַתּוּב (ישעיה ח) הִנֵּה אָנֹכִי
וְהִילָדִים אֲשֶׁר נָתַן לִי ה' לְאוֹתוֹת

אֶתֶר דְּאֶרֶז הָיָה שְׂאֵרֵי בְּאֶרְעָא, הוּוּ שְׂמֵי קָלָא
 דְּאִמְרֵי, (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲבָל אוֹי לִי דְּבוֹנְדִים בְּגֵדוֹ, דְּזִמְיִנִין
 יִשְׂרָאֵל לְשִׁקְרָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹאֲתַעֲקְרָא
 מִבְּאֶרְעָא זְמָנָא חֲדָא. וּבְגִין דְּאֲתֵאֲחֵדוּ בִּינֵיהוּ שְׂקֵרָא
 דְּלִהוֹן, יִתְעַקְרוּן זְמָנָא תְּנִינָא, עַד דְּיִשְׁתַּלִּים חוֹבֵייהוּ
 בְּאֶרְעָא אַחֲרָא.

לְקוֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְגו' (דברים לא) הָא
 אוֹקִימָנָא מְלִי. אֱלֹהֵיכֶם. אֱלֹהֵיךָ. אֵל.
 אֱלֹהֵינוּ. דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי
 דְּכָתִיב, (שמות ג) כִּי הִמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו
 אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. אֲדַמַּת קֹדֶשׁ וְדָאִי, דְּהִינֵנוּ
 אֶרֶץ הַחַיִּים. אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו, עָלָיו וְדָאִי,
 הִינֵנוּ בְּקִדְמֵיתָא, וְכָל שְׁכֵן לְבַתָּר. תָּאנָא, אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב וְהָיָה שָׁם בְּךָ לְעֵד, לְעֵד וְדָאִי
 דִּי־סֵהִיד סֵהִדוּתָא.

לשון הקודש

לְקַח אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְגו'. הָרִי
 בְּאֶרְזוֹ הַדְּבָרִים. אֱלֹהֵיכֶם. אֱלֹהֵיךָ. אֵל.
 אֱלֹהֵינוּ. שְׂאֵרֵי בְּאֶרְעָא אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, מִהוּ שְׂפָתוֹב (שמות ג) כִּי הִמָּקוֹם
 אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא?
 אֲדַמַּת קֹדֶשׁ וְדָאִי, שְׂהִינֵנוּ אֶרֶץ הַחַיִּים.
 אֶרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו, עָלָיו וְדָאִי,

שְׂרֵי הָאֶרֶז, הָיוּ שׂוֹמְעִים קוֹל שְׂאֵרֵי:
 (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲבָל אוֹי לִי שְׂבוֹנְדִים בְּגֵדוֹ,
 שְׂעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְשִׁקְרָא בְּהַקְדוּשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא וְלֹהֲעֵקֶר מִהָאֶרֶץ פַּעַם אַחַת. וּמִשׁוּם
 שְׂנֵאֲחוּ בִּינֵיהֶם הַשִּׁקְרָא שְׂלָחֵם, יַעֲקֹר פַּעַם
 שְׂנֵיָהּ, עַד שִׁישְׁלָם חֲסָאֲתָם בְּאֶרֶץ אַחֲרָת.

תִּלְתָּא אֵינוּן דְּקַיְיִמוּ בְּסִהְדוּתָא לְאַסְהָדָא, וְאַלִין
 אֵינוּן: בְּאֵר דִּיִּצְחָק, גּוֹרֵל, וְאַבְנָא דְשׁוּי
 יְהוֹשֻׁעַ. וְדָא שִׁירְתָּא, סִהְדוּתָא יִתִיר מִכְּלָא. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק אִי הָכִי אֲרַבְעֵי אֵינוּן. אָמַר לֵיהּ וְדָאִי, אֲבָל
 גּוֹרֵל לָא כְּתִיב בֵּיהּ סִהְדוּתָא.

בְּאֵר דִּיִּצְחָק מְנַלְן. דְּכְתִיב, (בראשית כא) בַּעֲבוּר תִּהְיֶה לִי
 לְעֵדָה וְגו'. גּוֹרֵל, דְּכְתִיב, (במדבר כו) עַל פִּי הַגּוֹרֵל
 תִּחְלַק נַחֲלָתוֹ, דִּהְיִה אָמַר, דָּא לִיהוּדָה, וְדָא לְבְנֵי־מִין,
 וְכֵן לְכָלְהוּ. אֲבָנָא דִּיהוֹשֻׁעַ, דְּכְתִיב, (יהושע כד) הִנֵּה הָאֲבָן
 הַזֹּאת תִּהְיֶה בָּנוּ לְעֵדָה. וְהָכָא, וְהָיָה שָׁם בְּךָ לְעֵד.
 וְכְתִיב, וְעֲנִתָּהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד, הִיא וְדָאִי
 אֲסִהְיִידַת בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל.

לשון הקודש

בְּאֵר שֶׁל יִצְחָק מְנַיֵן לְנוּ? שְׁכָתוּב (בראשית
 כא) בַּעֲבוּר תִּהְיֶה לִי לְעֵדָה וְגו'. גּוֹרֵל –
 שְׁכָתוּב (במדבר כו) עַל פִּי הַגּוֹרֵל תִּחְלַק
 נַחֲלָתוֹ. שְׁהִיָּה אוֹמֵר: זֶה לִיהוּדָה, וְזֶה
 לְבְנֵי־מִין, וְכֵן לְכָלְם. הָאֲבָנִים שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ
 – שְׁכָתוּב (יהושע כד) הִנֵּה הָאֲבָן הַזֹּאת
 תִּהְיֶה בָּנוּ לְעֵדָה. וְכָאן, וְהָיָה שָׁם בְּךָ
 לְעֵד. וְכָתוּב וְעֲנִתָּהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו
 לְעֵד. הִיא וְדָאִי הַעֵדָה בְּהֵם בִּישְׂרָאֵל.

הֵינּוּ בַתְחִלָּה, וְכָל שְׁבֹן לְאַחַר בְּךָ. לְמַדְנֵי,
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב וְהָיָה שָׁם בְּךָ לְעֵד,
 לְעֵד וְדָאִי, שְׁיַעֲיֵד עֵדוּת.

שְׁלִשָּׁה הֵם שְׁעוּמָדִים בַּעֲדוּת לְהַעֲיֵד,
 וְאַלְהֵם: בְּאֵר יִצְחָק, גּוֹרֵל, וְהָאֲבָנִים
 שְׁשֵׁם יְהוֹשֻׁעַ. וְשִׁירָה זֶה עֵדוּת יוֹתֵר
 מִהַכֵּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם בְּךָ, אֲרַבְעָה
 הֵם. אָמַר לוֹ, וְדָאִי, אֲבָל בְּגוֹרֵל לָא כְּתוּב
 עֵדוּת.

תָּאנָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מָאי דְכָתִיב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְגו', אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תּוֹמָם. הֲכָא אִית לְאַסְתַּכְּלָא, מַהוּ אֶת דְּבָרֵי, אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת מִיבְעֵי לִיה. וּמַהוּ עַד תּוֹמָם. אֶלָּא הָכִי תָאנָא בְּרֹזָא דְמַתְנִיתִין, כֹּל אֵינּוֹן מְלִי דְאָמַר מֹשֶׁה, כְּלָהוּ מַתְנַלְפֵי בְשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְכֹל אֵינּוֹן מְלִין הוּוּ אַתְיִין, וְסִלְקוֹן וְנַחְתִּין, וּמַתְנַלְפִין תַּמּוֹן. וְכֹל מְלָה וּמְלָה הוּוּ אַתְיָא קַמֵּי מֹשֶׁה לְאַתְנַלְפָּא עַל יַדֵּי וְקִיָּמָא קַמֵּיה. וְהֵינּוּ דְכָתִיב עַד תּוֹמָם.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה הַזֹּאת מִיבְעֵי לִיה: מָאי קָא רְמִיזָא. אֶלָּא שִׁירְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אָמַר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שיר השירים א) שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, מְלַכָּא דְשִׁלְמָא כְּלָא דִילִיָּה, וְהָא אֲוִקְיָמָנָא מְלִי. (דְּתַנְיָא כְּתִיב) (תהלים צב)

לשון הקודש

וְנַחְקְקִים שָׁם. וְכֹל דְּבַר וְדְבַר הָיָה בָּא לְפָנֵי מֹשֶׁה לְהַחְקֵק עַל יָדוֹ וְעוֹמֵד לְפָנָיו. וְהֵינּוּ מַה שְּׂכַתּוֹב עַד תַּמָּם. רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה הַזֹּאת צְרִיךְ לוֹ לְהִיוֹת! מַה זֶה רוּמּוֹ? אֶלָּא שִׁירָה שְׂאָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, מְלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כְּלוֹ שְׁלוֹ,

לְמַדְנּוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה שְּׂכַתּוֹב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְגו', אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תַּמָּם? כָּאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכְּלָא, מַהוּ אֶת דְּבָרֵי? אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת צְרִיךְ לוֹ לְהִיוֹת! וּמַה זֶה עַד תַּמָּם? אֶלָּא כִּךְ לְמַדְנּוּ בְּסוּד הַמְשָׁנָה, כֹּל אוֹתָם דְּבָרִים שְׂאָמַר מֹשֶׁה, כְּלָם נַחְקְקוּ בְשֵׁם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֹל אוֹתָם דְּבָרִים הֵיוּ בָּאִים, וְעוֹלָיִם וַיּוֹרְדִים,

מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת, לַיּוֹם הַשַּׁבָּת מִמֶּשֶׁשׁ. שִׁיר
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר. (שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, שִׁיר דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אָמַר, וְהִכָּא אֵת דְּבַרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר).

אֵלֶּא הָכָא אֵית לְאַסְתַּכְּלָא, תָּתַם שִׁיר, וְהִכָּא שִׁירָה.
דָּא דְּבַר, וְדָא נִוְקְבָא. וְהָא תַּנְיֵנן, כֹּל נְבִיאֵי
כְּלָחוּ לְגַבֵּי מֹשֶׁה, כְּקוּף בְּעֵינֵיהוּ דְּבַנֵּי נָשָׂא, וְאֵינֵון
אָמְרוּ שִׁיר, וּמֹשֶׁה אָמַר שִׁירָה. (וּמִנְלֵן דְּהָאֵי נִוְקְבָא הוּא, דְּכַתִּיב
וְעָנְתָה הַשִּׁירָה וְגו') מֹשֶׁה הָוָה לִיה לְמִיכָר שִׁיר, וְאֵינֵון
שִׁירָה. (דף רפ"ה ע"א) אֵלֶּא דָּא הִיא רְזָא דְּמַלְתָּה, מֹשֶׁה
לְגַרְמִיָּה לָא קָאמַר דָּא, אֵלֶּא לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר לִיה רַבֵּי שְׁמַעוֹן, לָאוּ הָכֵי, אֵלֶּא, מֹשֶׁה וְדָאֵי
מִהָכָא אֲשַׁתְּמוּדַע, דָּאִיתוּ בְּדַרְזָא עֲלָאָה יִתִּיר
מִכְּלָא. מֹשֶׁה סָלִיק מִתְתָּא לְעֵילָא, וְאֵינֵון נַחְתֵּי
מֵעֵילָא לְתַתָּא. הוּא סָלִיק מִתְתָּא לְעֵילָא, כְּמָה

לשון הקודש

שִׁירָה. (וּמִנְלֵן לָנוּ שֶׁזוּ הִיא נִקְבְּהָ שְׁתַּנּוּב וְעָנְתָה הַשִּׁירָה וְגו')
מֹשֶׁה הָיָה לוֹ לִזְמַר שִׁיר, וְהֵם שִׁירָה. אֵלֶּא
זֶהוּ סוּד הַדְּבָר, מֹשֶׁה לָא אָמַר אֵת זֶה
לְעַצְמוֹ, אֵלֶּא לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבֵּי שְׁמַעוֹן, לָא כְּדָּ, אֵלֶּא מֹשֶׁה
וְדָאֵי נוֹדַע מִכָּאן שֶׁהוּא בְּדַרְזָה יוֹתֵר
עֲלִיּוֹנָה מִהַכֵּל. מֹשֶׁה עָלָה מִלְמַטָּה
לְמַעְלָה, וְהֵם יָרְדוּ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה. הוּא
עָלָה מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁשְׁנֵינּוּ,

וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ הַדְּבָרִים. (שְׁשֵׁנִינוּ שְׁתַּנּוּב) (תהלים צב)
מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת, לַיּוֹם הַשַּׁבָּת
מִמֶּשֶׁשׁ. שִׁיר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר. (שִׁיר
הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, שִׁיר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר. וְכָאן אֵת
דְּבַרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁיר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר).

אֵלֶּא כָּאן יֵשׁ לְהַסְתַּכְּלָא, שָׁם שִׁיר, וְכָאן
שִׁירָה. זֶה זְכָר, וְזוֹ נְקֻבָּה. וְהָרִי שְׁנֵינּוּ, כֹּל
הַנְּבִיאִים כָּלָם לְגַבֵּי מֹשֶׁה כְּמוֹ קוּף בְּעֵינֵי
בְּנֵי אָדָם, וְהֵם אָמְרוּ שִׁיר, וּמֹשֶׁה אָמַר

דְּתַנִּינָן מֵעַלְיָן בְּקִדְשׁ וְאִין מוֹרִידִין. מֹשֶׁה סָלִיק
 מִתְּתָא לְעֵילָא, דְּאָמַר שִׁירָה תּוֹשְׁבַתְתָּא דְּמִטְרוֹנִיתָא,
 דְּאִיהִי מְשַׁבַּחַת לְמַלְכָּא. וּמֹשֶׁה בְּכֹלָא (ס"א בְּמַלְכָּא)
 אֲתֵאֲחֵד. וְאֵינוּן נַחְתֵּי מֵעֵילָא לְתֵתָא, דְּאָמְרוּ שִׁיר,
 דְּהוּא שְׁבַחָא דְּמִשְׁבַּחָא מַלְכָּא לְמִטְרוֹנִיתָא, וְאֵינוּן
 בְּמִטְרוֹנִיתָא אֲתֵאֲחֵדוּ. וְעַל דָּא, בְּהֵאֵי אֲשַׁתְּמוּדַע
 שְׁבַחָא דְּמֹשֶׁה, יִתִּיר מִכְּלָהוּ. וְהֵינּוּ דְּכֵתִיב, (שְׁמוֹת טו) אֹז
 יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְיָ,
 שִׁירְתָּא דְּמִטְרוֹנִיתָא לְמַאן. לַיְיָ. וּבְגִין כֵּךְ, וַיְכַתּוּב
 מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וְעֲנִתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת.
 וְעֲנִתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וְעֵנוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִיבְעֵי
 לִיה. אֵלָּא רָזָא דְּמַלְכָּה כְּמַה דְּאוּקוּמְנָא,
 דְּכֵתִיב, (אִיּוֹב כ) וְאָרְץ מִתְּקוּמְמָה לוֹ, וּמֹשֶׁה בְּכֹלָא
 אֲסַתְּפֵל, וְעַל דָּא אָמַר שִׁירָה, בְּגִין לְאֲתֵאֲחֵדָא מַלְיָן
 בְּאֲתָר דָּא, לְמַחְוֵי עַלְיֵיהּ דִּינָא, דְּכֵתִיב וְעֲנִתָּה

 לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אֹז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה
 הַזֹּאת לַיה. שִׁיר הַמַּלְכָּה. לְמִי? לַיה. וְלָכֵן
 וַיְכַתּוּב מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת,
 וְעֲנִתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת.

וְעֲנִתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת! וְעֵנוּ הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה הֵיךְ צְרִיךְ לוֹ לְהִיוֹת! אֵלָּא סוּד
 הַדְּבָר כְּפִי שְׁבַחְרָנוּ, שְׁכַתּוּב (אִיּוֹב כ) וְאָרְץ
 מִתְּקוּמְמָה לוֹ, וּמֹשֶׁה הִסְתַּכֵּל בְּכַל, וְעַל

מֵעַלְיָן בְּקִדְשׁ וְאִין מוֹרִידִין. מֹשֶׁה עָלָה
 מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, שְׁאָמַר שִׁירָה, תְּשַׁבַּחַת
 הַמַּלְכָּה שֶׁהִיא מְשַׁבַּחַת לְמַלְכָּה. וּמֹשֶׁה
 נֶאֱחָזוּ בְּכַל (בְּמַלְכָּה). וְהֵם יָרְדוּ מִלְּמַעְלָה
 לְמַטָּה, שְׁאָמְרוּ שִׁיר, שֶׁהוּא שְׁבַח
 שְׁמִשְׁבַּח הַמַּלְכָּה אֶת הַמַּלְכָּה, וְהֵם נֶאֱחָזוּ
 בְּמַלְכָּה. וְעַל זֶה בְּזֶה נּוֹדַע שְׁכַחוּ שְׁל
 מֹשֶׁה יוֹתֵר מִכֻּלָּם. וְהֵינּוּ שְׁכַתּוּב, (שְׁמוֹת טו)

הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו. וְלָמָּה. דְּכָתִיב כִּי אֲנִי יַדְעֵתִי
אֶת יִצְרוֹ, וְכָתִיב כִּי יַדְעֵתִי אַחֲרֵי מוֹתִי וְגו'. וְכֵן
תַּעֲבֹדוּ דָא, מִיַּד וְעֲנֵתָהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעַד.

תָּא חַיִּי, כְּתִיב (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֵינָיו וְלֹא יִתִּיר,
אָבֶל וְאַרְצָא מִתְּקוּמָמָה לוֹ. בְּהָאֵי, דִּינָא
אֲתַעְבִּיד לְמָאן דְּאֲתַעְבִּיד. כְּתִיב, (שמואל ב כב) וַיְדַבֵּר דָּוִד
לַיְיָ אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת. הַשִּׁירָה תּוֹשְׁבַתָּא
דְּדָוִד הוּא, בְּגִין דְּאָמַר שִׁירָה מִתְּתָא לְעֵילָא, וְזָכָה
לְהָאֵי דְרֵגָא, וְלֹא אָמַר הָאֵי שִׁירָה, אֶלָּא בְּסוּף יוֹמוֹי,
דְּהָוָה בְּשִׁלְמוֹ יִתִּיר מֵהָאֵי שִׁירָה. כְּמָה דְתַנִּינָן, אֶל
תְּאֲמִן בְּעֶצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתְךָ. וְהָכָא, אֲמַאי זָכָה דָּוִד
לְמִימַר שִׁירָתָא מִתְּתָא לְעֵילָא, בְּסוּף יוֹמוֹי. דְּהָוָה
בְּנִיחָא מְכַל סְטְרוֹי, דְּכָתִיב, (שם) בְּיוֹם הַצִּיל יְיָ אוֹתוֹ
מִכַּף כָּל אִיבּוֹי.

לשון הקודש

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַה' אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת.
כָּאן תּוֹשְׁבַתָּא שֶׁל דָּוִד הוּא, מִשּׁוּם שְׂאֲמַר
שִׁירָה מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, וְזָכָה לְדְרֵגָה הַזֹּאת,
וְלֹא אָמַר שִׁירָה זֶה אֶלָּא בְּסוּף יָמָיו,
שֶׁהָיָה יוֹתֵר בְּשִׁלְמוֹת מֵהַשִּׁירָה הַזֹּאת, כְּמוֹ
שֶׁשָּׁנִינּוּ (אבות פ"ב) אֶל תְּאֲמִן בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם
מוֹתְךָ. וְכָאן לָמָּה זָכָה דָּוִד לומר שִׁירָה
מְלֻמְטָה לְמַעְלָה בְּסוּף יָמָיו? שֶׁהָיָה
בְּמִנְחוּחָה מְכַל צְדָדָיו, שֶׁכָּתוּב בְּיוֹם הַצִּיל

זֶה אָמַר שִׁירָה, כְּדִי לְאַחֲזוֹ דְּבָרִים בְּמָקוֹם
הַזֶּה לְהִיּוֹת עֲלֵיהֶם דִּין, שֶׁכָּתוּב וְעֲנֵתָהּ
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו. וְלָמָּה? שֶׁכָּתוּב כִּי
אֲנִי יַדְעֵתִי אֶת יִצְרוֹ, וְכָתוּב כִּי יַדְעֵתִי
אַחֲרֵי מוֹתִי וְגו'. וְכִשְׁתַּעֲשׂוּ אֶת זֶה, מִיַּד
– וְעֲנֵתָהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעַד.

כָּאן וְרָאָה, כְּתוּב יִגְלוּ שָׁמַיִם עֵינָיו, וְלֹא
יוֹתֵר, אָבֶל – וְאַרְצָא מִתְּקוּמָמָה לוֹ. כְּמָה
נַעֲשֶׂה דִין לְמִי שֶׁנַּעֲשָׂה. כְּתוּב, (שמואל ב-ב כב)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁירְתָּא מְעֵלְיָא מְכַלָּא מָאִי הִיא.
כְּמַה דְּתַנִּינָן בְּרֻזָּא דְּמַתְנִיתִין, בְּמַלְיָן וּבַעֲזֻבְדָּא
הָכִי (ס"א הוּא) נָמִי מַתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעֲיֵלָא לְתַתָּא.
וּלְבַתָּר לְכוּנָא בְּלַבָּא, וּלְקַשְׂרָא כְּלָא בְּחַד קַשְׂרָא.

מִנְלָן מִמּוֹשֶׁה, בְּקַדְמוּתָא, מַתְתָּא לְעֵילָא, (דְּבָרִים ל"ב) פִּי
שֵׁם יי' אֶקְרָא. מָאִי אֶקְרָא. כְּמַה
דְּכַתִּיב, (וַיִּקְרָא א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, דָּא שְׂכִינְתָּא. לְבַתָּר,
הָבֵנו גְּדֵל לְאֱלֹהֵינוּ, דָּא מְלַבָּא עֲלָאָה. לְבַתָּר נְחִית
בְּדַרְגוּי מַעֲיֵלָא לְתַתָּא, דְּכַתִּיב צַדִּיק וַיִּשָּׂר. לְבַתָּר
קַשִּׁיר קַשְׂרָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא וְאָמַר, הוּא, וְדָא הוּא
קַשְׂרָא לְכַלָּא.

בְּגִין כְּךָ, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְסִדְרָא שְׂבַחָא דְּמֵאֲרִיָּה כְּהֵאִי
גְּוֹנָא, בְּקַדְמוּתָא מַתְתָּא לְעֵילָא, לְסִלְקָא יִקְרָא
דְּמֵאֲרִיָּה, לְאַתָּר דְּשִׁקְיוֹ דְּעַמִּיקָא דְּבִירָא נְגִיד וְנָפִיק.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אֶקְרָא? כִּמּוֹ שְׂבַתוֹב וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה –
זוֹ הַשְּׂכִינָה. אַחַר כֵּן, הָבֵנו גְּדֵל לְאֱלֹהֵינוּ
– זֶה מְלַךְ הָעֲלִיּוֹן. אַחַר כֵּן יָרַד
בְּדַרְגוֹתָיו מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, שְׂבַתוֹב צַדִּיק
וַיִּשָּׂר. אַחַר כֵּן קוֹשֵׁר קַשֶּׁר הָאֲמוּנָה
וְאָמַר הוּא, וְזֶהוּ קַשֶּׁר לְכָל.

מִשׁוּם כֵּן עָרִיף אָדָם לְסִדְרָ שְׂבַח רַבּוֹנוּ
כִּמּוֹ זֶה. בְּהַתְחַלָּה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה,

ה' אֲתוּ מִכַּף כָּל אֲיָבָיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁירָה מְעֵלָה מִהַכֵּל
מַהִי? כִּמּוֹ שְׁשִׁנִּינוּ בְּסוּד הַמִּשְׁנָה,
בְּדְבוּרִים וּבְמַעֲשֵׂה כֵּן (הוּא) גַם מִלְּמַטָּה
לְמַעְלָה וּמִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, וְאַחַר כֵּן לְכוּן
אֶת הַלֵּב, וּלְקַשֶּׁר הַכֵּל בְּקַשֶּׁר אַחַד.

מִנִּין לָנוּ? מִמּוֹשֶׁה, בְּהַתְחַלָּה מִלְּמַטָּה
לְמַעְלָה, (דְּבָרִים ל"ב) פִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא. מַה זֶה

לְבַתֶּר (בְּיָד) לְאִמְשָׁכָא מֵעֵילָא לְתַתָּא, מִהֵהוּא שְׁקִי
 וְנִתְלָא, לְכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא, עַד דְּרָגָא בְּתַרְתָּא,
 לְאִמְשָׁכָא בְּרַכָּאן לְכָלָא, מִלְּעֵילָא לְתַתָּא. לְבַתֶּר פְּעִי
 לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא בְּכָלָא, קִשְׂרָא דְמַהִימְנוּתָא. וְדָא הוּא
 בַּר נֶשׁ דְּאִזְקִיר לְשָׁמָא דְמַאֲרִיָּה, לְיַחְדָּא שְׁמָא
 קְדִישָׁא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שְׁמוֹאל א ב) פִּי מְכַבְּדִי אֶכְבֵּד, פִּי
 מְכַבְּדִי לְעֵלְמָא דָּא, אֶכְבֵּד בְּעֵלְמָא דְאֵתִי.

וּבְזֵי יַקְלוּ, מָאִי וּבְזֵי יַקְלוּ. דָּא הוּא מָאִן דְּלֵא יָדַע
 לְיַחְדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, וְלְקִשְׂרָא קִשְׂרָא
 דְמַהִימְנוּתָא, וְלְאִמְשָׁכָא בְּרַכָּאן לְאֵתֶר דְּאֶצְטְרִיךְ,
 וְלְאִזְקִיר שְׁמָא דְמַאֲרִיָּה. וְכָל מָאִן דְּלֵא יָדַע לְאִזְקִיר
 שְׁמָא דְמַאֲרִיָּה, טַב לִיָּה דְּלֵא אֶבְרִי.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּבְזֵי יַקְלוּ, מָאִן דְּלֵא יָדַע לְאִזְקִיר
 לְמַאֲרִיָּה, וְלֵא אֶתְפּוּן בְּאֵמֵן, דְּתַנִּינָן גְּדוּל

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

מְכַבְּדִי אֶכְבֵּד. פִּי מְכַבְּדִי – לְעוֹלָם הַזֶּה.
 אֶכְבֵּד – לְעוֹלָם הַבָּא.

וּבְזֵי יַקְלוּ. מַה זֶה וּבְזֵי יַקְלוּ? זֶהוּ מִי שְׁלֵא
 יוֹדַע לְיַחַד אֵת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, וְלְקִשְׂר
 קִשְׂר הָאִמּוּנָה, וְלְהַמְשִׁיךְ בְּרַכּוֹת לְמָקוֹם
 שְׁצָרִיךְ וְלְכַבֵּד שֵׁם רַבּוֹנוֹ. וְכָל מִי שְׁלֵא
 יוֹדַע לְכַבֵּד אֵת שֵׁם רַבּוֹנוֹ, מוֹט לוֹ שְׁלֵא
 נִבְרָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּבְזֵי יַקְלוּ, מִי שְׁלֵא

לְהַעֲלוֹת כְּבוֹד רַבּוֹנוֹ לְמָקוֹם שֶׁהִשְׁקֵאת
 עִמָּךְ הַבָּאֵר שׁוֹפֵעַת וְיוֹצֵאת. אַחַר כֵּן
 (שׁוֹפֵעַ) לְהַמְשִׁיךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה מֵאוֹתָהּ
 הַשְׁקֵאת הַנִּחַל לְכָל דְּרָגָה וְדְרָגָה, עַד
 הַדְּרָגָה הָאֶחְרוּנָה, לְהַמְשִׁיךְ בְּרַכּוֹת לְכָל
 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה. אַחַר כֵּן צָרִיךְ לְקִשְׂר
 קִשְׂר בְּכָל, קִשְׂר הָאִמּוּנָה. וְזֶהוּ הָאֵדָם
 שְׁמְכַבֵּד שֵׁם רַבּוֹנוֹ לְיַחַד אֵת הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ, וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוֹאל א ב) פִּי

הַעֲוֵנָה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרָךְ. וְהָא אֲוִקִימָנָא קַמִּיה
 דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּאָמֵן, מְשִׁיךְ בְּרַכָּאן מִמְּבוּעָא לְמַלְכָּא,
 וּמַמְלָכָא לְמִטְרוֹנִיתָא (דְּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל). וּבְאֵתוּוֹן גְּלוּפִין
 דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאֶלְיָף לְמ"ם, וּמִמ"ם לְנו"ן. פִּיּוֹן דְּמָטוּ
 בְּרַכָּאן לְנוֹן, מִתַּמָּן נִגְדִין (דף רפ"ה ע"ב) וְנִפְקִין בְּרַכָּאן
 לְעֵלָאִי וְתַתָּאִי, וּמִתְּפַשְׁטִי בְּכֵלָא. וְקָלָא נָפִיק
 אֶתְשַׁקִּי מִשְׁקִיּוֹתָא דְּבִרְכוּ, דְּאֶפִּיק פְּלַנְיָא עֲבָדָא
 דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא.

וְכַד יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מְשַׁמְרִין לְאֶתְבָּא אָמֵן, לְכוּזָנָא
 לְפִייהוּ כְּמָה דְּאֶצְטְרִיךְ, כְּמָה פִּתְחִין דְּבִרְכָּאן
 פְּתִיחִין לִיהּ לְעֵילָא, כְּמָה טָבָאן מִשְׁתַּפְּחִין בְּכֵלָהוּ
 עֲלִמִין, כְּמָה חֲדוּ בְּכֵלָא. מָאִי אָנֹר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל
 דְּגִרְמִין הָאִי. אָנֹר לְהוּ בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאֶתִי.
 בְּעֵלְמָא דִּין בְּשַׁעְתָּא דְּעֶאקוֹן לְהוּ (לְיִשְׂרָאֵל), וּמְצַלָן

לשון הקודש

וקול יוצא: השקו מהשקאת הברכות
 שהוציא פלוני עבד המלך הקדוש.
 ובשני ישראל למטה משמרים להשיב
 אמן, לכונן לבם כמו שצריך, כמה פתחי
 ברכות פתוחים לו למעלה, כמה טובות
 נמצאות בכל העולמות, כמה שמחה
 בכל מה השכר לישראל שגרמו את זה?
 שכר להם בעולם הזה ובעולם הבא.
 בעולם הזה בשעה שמציקים להם (לישראל)

לכבד את רבונו ולא מתפונ באמן,
 ששנינו, גדול העונה אמן יותר מן
 המברך. והרי בארנו לפני רבי שמעון,
 שאמן מושך ברכות ממבוע המלך,
 ומהמלך למלכה (ו כנסת ישראל). ובאותיות
 חקוקות של רבי אלעזר, מאל"ף למ"ם,
 וממ"ם לנו"ן. פיין שמגיעות הברכות
 לנו"ן, משם שופעות ויוצאות ברכות
 לעליונים ולתחתונים ומתפשטות בכל.

צְלוֹתָא קָמִי מְאָרִיחוֹן, קָלָא מְכַרְזָא בְּכִלְתּוֹ עֲלָמִין,
 (ישעיה כו) פְּתַחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹא גֹי צַדִּיק שׁוֹמֵר אֱמוּנִים
 אֶל תִּקְרִי אֱמוּנִים, אֶלָּא אֱמוּנִים. פְּתַחוּ שְׁעָרִים, כְּמָה
 דִּישְׂרָאֵל פְּתַחִין לְהוּ תִרְעִין דְּבִרְכָאן, כִּדְ הִשְׁתָּא
 פְּתַחוּ שְׁעָרִים, וְתִתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן מֵאִינוֹן דְּעָאקוֹן לְהוּ.

הָאִי בְּעֵלְמָא דִּין, בְּעֵלְמָא דְאֵתִי מָאִי אֲנִרְיִיחוּ. דְּכִד
 יְפוּק בַר נֶשׁ מִהָאִי עֵלְמָא, דְּהִזְהוּ שׁוֹמֵר
 לְאַתְבָּא אָמֵן. מָאִי שׁוֹמֵר. כְּלוּמַר, נָטִיר תְּהִיא בְּרָכָה
 דְּאָמַר תְּהוּא דְּמְבַרְךְ, וּמְחַכָּה לִיָּה לְאַתְבָּא אָמֵן, כְּמָה
 דְּאֶצְטְרִיד. נִשְׁמַתִּיה סְלִקָא וּמְכַרְזִי קַמִּיָּה, פְּתַחוּ
 שְׁעָרִים קַמִּיָּה, כְּמָה דְּאִיְהוּ הָזָה פְּתַח תִּרְעִין כָּל יוֹמָא,
 כִּד הָזָה שׁוֹמֵר אֱמוּנִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי אָמֵן. אָמַר
 רַבִּי אַבְא, הָא אֲוִקְמוּהָ כְּלָא, אָמֵן אֶקְרִי

לשון הקודש

שׁוֹמֵר לְהָשִׁיב אָמֵן, מַה זֶה שׁוֹמֵר?
 כְּלוּמַר, שׁוֹמֵר אוֹתָהּ בְּרָכָה שְׁאָמַר אוֹתוֹ
 הַמְּבַרְךְ, וּמְחַכָּה לוֹ לְהָשִׁיב אָמֵן כְּמוֹ
 שְׁצִרִיד. נִשְׁמַתָּה עוֹלָה, וּמְכַרְזִים לְפָנֶיהָ:
 פְּתַחוּ שְׁעָרִים לְפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁהוּא הִזְהוּ
 פוֹתַח שְׁעָרִים כָּל יוֹם כְּשֶׁהִיָּה שׁוֹמֵר
 אֱמוּנִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה
 אָמֵן? אָמַר רַבִּי אַבְא, הִרִי פְּרֻשָׁה הַכָּל.

וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה לְפָנֵי רַבּוֹנָם, קוֹל
 מְכַרְזִי בְּכָל הָעוֹלָמוֹת: (ישעיה כו) פְּתַחוּ
 שְׁעָרִים וַיָּבֹא גֹי צַדִּיק שׁוֹמֵר אֱמוּנִים. אֶל
 תִּקְרִי אֱמוּנִים אֶלָּא אֱמוּנִים. פְּתַחוּ
 שְׁעָרִים, כְּמוֹ שְׁלִישְׂרָאֵל פּוֹתַחִים שְׁעָרֵי
 הַבְּרָכוֹת, כִּד כְּעַת פְּתַחוּ שְׁעָרִים,
 וְתִתְקַבַּל תְּפִלָּתְם מֵאוֹתָם שְׁמַעִיקִים לָהֶם.
 זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. בְּעוֹלָם הַבָּא מַה שְׁכַרְם?
 שְׂכָשְׂעֵא אָדָם מִהָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהִיָּה

מבועא דההוא נחלא דנגיד, אמן אקרי, דכתיב, (משלי ח) ואהיה אצלו אמון, אל תקרי אמון, אלא אמן. קיומא דכלהו ההוא נחלא (ס"א טלא) דנגיד ונפיק, אמן אקרי. דתניא, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם, עולם דלעילא, עולם דלתתא. אוף הכא אמן ואמן, אמן דלעילא, אמן דלתתא. אמן קיומא דכלהו, והא אוקימנא אמן באינון אתוון.

רבי שמעון אמר, אלף עמיקא דבירא דכל ברכאן מתמן נבעין ונפקין, ומשתכחין. מ"ם פתוחה, נהרא דנגיד ונפיק, ואקרי מ"ם. והוא רזא דתנינן, מ"ם פתוחה, מ"ם סתומה. כמה דאוקימנא, (ישעיה ט) לםרבה המשרה.

גון פשוטה, כללא דתרין גונון, גון פפופה. כללא דאת וא"ו, כללא דגון פפופה (ס"א פשוטה). (ס"א מ"ם

לשון הקודש

אמן בקרא מבוע של אותו הנחל ששופע, אמן בקרא, שכתוב (משלי ח) ואהיה אצלו אמון. אל תקרי אמון אלא אמן. קיום הכל אותו הנחל (הטל) ששופע ויוצא, אמן בקרא. שלמדנו, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם – עולם שלמעלה, עולם שלמטה. גם כך אמן ואמן – אמן שלמעלה, אמן שלמטה. אמן קיום של כלם, והרי בארנו

אמן באותן אותיות. רבי שמעון אמר, אלף עמק הבאר שכל הברכות, משם נובעות ויוצאות ונמצאות. מ"ם פתוחה, נהר ששופע ויוצא, ונקרא מ"ם. והוא סוד ששנינו, מ"ם פתוחה, מ"ם סתומה, כמו שבארנו (ישעיה ט) לםרבה המשרה. גו"ן פשוטה, כלל של שתי גונון. גו"ן